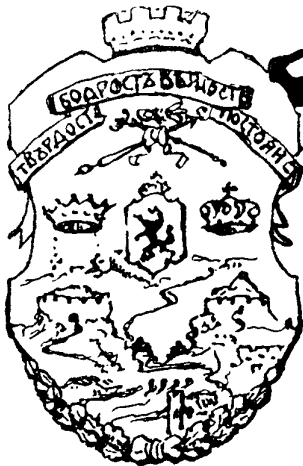

ОБЩНСКИ

Велико

ВЕСТНИКЪ

Търново

Абонаментъ:

За общини и редакции въ замѣна
За учреждения и частни лица за
година 50 лв.
За 1/2 година 30 лв.

Такси за обявления:

1. Прист., общ. и държ. 50 ст. на дума.
2. Частни лица . . . 1 лв. на дума.
3. За хроникване . . . 5 лв. на редъ.
4. Венчални и годѣжни . . . 50 лева.
5. Извест. за благотв. цели бесплатно.

:: **Официално издание. Излиза на 1. и 15. всѣки месецъ.** ::

Константинъ Григоровъ — София.

В.-Търново -- лѣтовище (курортъ).

Традицията да се излиза лѣтъ вънъ отъ града по за нѣколко месеца не е само у чужденците. Напротивъ, и нашитѣ градсве въ миналото я познаватъ: В.-Търновскитѣ „колиби“, Варненскитѣ „къшкови“ и пр. изъ лозята, свидетелствуватъ за масовото напускане задушнитѣ градски квартири и търсене чистъ въздухъ и хладина презъ лѣтнитѣ горѣщи месеци отъ собствениците на лѣтнитѣ къщи. Последнитѣ години, обаче, излизането „на курортъ“ или лѣтуването стана потребностъ за голѣма частъ отъ гражданитѣ, не вече въ свои, а въ наемни здания. Десятки хиляди семейства се раздвигватъ отъ юний до септември, оставятъ удобнитѣ си жилища и заминаватъ по полета, балкани, морета и пр. Селата, колибитѣ, горитѣ, морскитѣ брѣгове се заселватъ съ разнообразни пришелци. Скроннитѣ селски къщички и колибитѣ по нашитѣ обширни планини съ месеци помѣщаватъ обитатели, които въ останалото време на годината и една нощъ не би се подслонили въ тѣхъ. Търговията по тия мѣста се раздвигва, производството и личния трудъ намиратъ неочаквано търсене.

Това буйно ежегодно „велико преселение“ у насъ, имаще въ основата си все повече нарастващата нужда отъ подкрѣпа на изнурения организмъ съ свѣжъ въздухъ и слънце, носи голѣмитѣ недѣзи на всичко ново и неулѣгало. Жаждата за промѣна стана така силна, че повечето не правятъ подборъ на мѣсто за лѣтуване, — гледатъ само да не бждатъ въ къщи. Вследствие на това, по голѣмата частъ, следъ приятното ужъ прекарване на лѣтото, бързатъ да се върнатъ дома за „да си починатъ отъ отидна“, разочаровани въ очакванията си отъ напускането на квартирата въ града. Това чувство е обяснимо, като се вземе

предъ видъ преобладаващата частъ отъ нашитѣ „курорти“: едва ли една десета частъ отъ всички лѣтовници сж прекарвали даже не съ по-голѣми, а поне съ сжщитѣ удобства, които сж имали въ постояннитѣ си жилища. Невъзможнитѣ квартири, лѣгла, водоснабдяване, кухненски и др. удобства, доставка на храна и пр., почти унищожаватъ благотворното влияние на климатическитѣ преимущества. По този начинъ богатата на природата се получаватъ срещу много мъчения и ако при все това числото на лѣтовницитѣ расте, то е защото нуждата, особно за децата, отъ въздухъ и слънце все повече се увеличава и семейства отиватъ на негодитѣ, като си казватъ: „ела зло, че безъ тебе по-зло“.

При тази наша действителностъ налага се да се позамислимъ за създаване удобства на директитѣ лѣтна почивка и за устройване целесѣобразни курорти. Това ще стане като преди всичко престанемъ да считаме за такива всѣка хубава горичка и всѣка селска хижа изъ цѣла България. Когато войската избира бивакъ за една дружина даже и за една само нощъ, тя предявява цѣла редица условия, а ний за спокойното преживяване на хиляди семейства съ жени и деца отъ изнежени организми, изпускаме изъ видъ и елементарнитѣ изисквания. Каква почивка се дава на семейството, ако то е лишено отъ хубава и изобилна вода за пиене и чистота, отъ изобилна, разнообразна и ефтина храна, отъ най-обикновенитѣ удобства за спане и прекарване на деня, отъ възможността да се повесели било съ по-голѣма компания въ сжщото мѣсто, било съ нѣкое близко развлечение, съ елементарната хигиена на жилището и населеното мѣсто и пр. и пр.? Необходимо е, значи, организи-

ране на подходящи за цѣльта кътове, гдето да се групиратъ търсящитѣ лѣтowiще и да намѣрятъ събрани заедно всички условия за подобряване на организма си: хубава природа, не скъпо пребиване, възможност за приятно прекарване, хигиена, домакински удобства, удобства за пътуване и пр. По този пътъ сж вървели по-културнитѣ отъ насъ страни, само по него трѣбва да трѣгнемъ и ний. Зачагъци въ това направление вече има — Варна, Месемрия отъ морскитѣ брегове, Тръвна и околноститѣ ѝ, Копривщица и др. отъ вътрѣшнитѣ. Сериозна, предназначена, системна работа, обаче почти че не се забѣлѣзва освѣнъ въ Варна.

Виждайки нѣколко десетилетното постепенно западане на нашето В.Търново въ икономическо отношение, менъ дойде идеята да подхвърля на съгражданитѣ си мисълта да се заематъ съ създаване отъ старата столица голѣмъ центъръ за лѣтуване като доходно лѣто на града. Може би на пръвъ погледъ това да се вижда смѣло, обаче по внимателното разглеждане на въпроси би довело всѣкого до убеждението, че предложението е реализуемо и полезно: града има естественитѣ условия за първокласно лѣтowiще, остава тѣ да се допълнятъ изкуствено.

Най-напредъ растителността на В.Търново е такава рѣдка красота, че поесѣтски пѣтишественици го поставятъ на първо мѣсто въ това отношение. Всички единъ отъ многобройнитѣ му хълмове и всѣки жгѣлъ отъ последнитѣ дава на око то ненагледна картина. Планинитѣ на много отъ красивитѣ балкански мѣста не могатъ да се сравняватъ съ неговитѣ. Второ, тѣзи двани гледи сж свързани съ културен центъръ — единъ отъ най издигнатитѣ въ интелектуално отношение наши градове, което е голѣмо преимущество предъ дивитѣ усойа планинитѣ. На свединитѣ величието и хубостта на природата, необятния просторъ, въздухъ и слънце съ удобства на близкия градъ, — това е свършенъ курортъ. Трето, ефтинията на храната: изобилнитѣ и на много ниска цѣна зеленчукъ и овощи е безцѣнно условие за лѣтуване. Четвърто, наличието на хубава и изобилна вода, чаквато въ 1—2 години ще притежава града. Пето, удобствата на електрическото освѣтление, което за сжщото време ще може да обслужва цѣлата околностъ. Шесто, възможността за близки екскурзии по култивирани и красиви мѣста за лѣтовницитѣ. Седмо, при желание лека възможност за градски развлечения. — театръ, кино, бирарии, музика и пр. Осмо, рѣдката хигиеничностъ (като се направи канализация) и климатически условия: Арбанаси е признато като първостепенно мѣсто за слаби тѣлесно, В.Търново, пъкъ, по увѣренията на лѣкарь, притежаващъ собственъ саниториумъ вънъ отъ В.Търново, било най-подходящото мѣсто за сжщата цѣль, именно, града има хладината на

ниската планина безъ влагата и мъглитѣ ѝ, сжщо и чистия въздухъ. Девето, удобства на съобщенията — на кръстопѣтя на железнопѣтнитѣ линии и въ центра на България. Десето, историческото му минало, което ще бѣде единъ мотивъ повече за курортиститѣ, покрай всички други преимущества на курорта, да се запознаятъ съ паметницитѣ на далечната ни история и пр.

Но привличането на много хиляди курортисти въ В.Търново изисква две неща: първо залѣсяване на всички хълмове и второ, постройка на леки лѣтни къщи за живѣне. Второто е въпросъ на година—два, а първото на единъ по-дълъгъ периодъ и то е именно, което ще накара мнозина невѣрующи да бждатъ песимисти за осжществяването му. Безспорно, че подобно голѣмо предприятие като покриване съ цѣла гора Картала, платото надъ Дървеня, Гарга баиръ съ платото надъ него и склоноветѣ му отъ Дървеня презъ Сарж-баиръ до Каменецъ, склоноветѣ на Хисаря съ всички страни, билото на Свѣта-гора, склоноветѣ и височинитѣ на агбанашкия баиръ отъ Ксифоръ до Каменецъ и горѣ до Арбанаси, цѣлия склонъ на височината отъ Ижжъ-кенара до Ксифоръ и пр. иска многогодишни усилия, но благодарствата, която то би донесло, заслужава тѣя усилия. Вънъ отъ създаването на условията за най-привлѣкателния курортъ, гражданитѣ на В.Търново ще бждатъ избавени отъ непоносимата сега жегата лѣтѣ въ нѣкои части на града. Цѣнността на тази въ широкъ мащабъ инициатива ще съумѣе да привлече за осжществяването ѝ мощното сждействие на цѣлия градъ: ще се намѣрятъ въсторжени доброволци, които да ѝ посвѣтятъ години енергия, деца и възрастни ще вложатъ физически и духовни сили за насаждане на милионитѣ дръвчета; кметове, общински власти, училища, военни, тюмата, окръгъ и сѣржава ще дадатъ щедрата си помощъ. Едни ще дадатъ свѣти, други пари, трети дръвчета и пр., а болшинството личенъ трудъ; туристически, спортни, родолюбиви дружества и др. ще се надпреварватъ, за да увѣковечатъ своето име въ това общополезно начинание. Първитѣ успѣхи ще поддържатъ въодушевлението съ години до като възтържествува това дѣло на колективната родолюбива енергия на в.търновци. Тѣ ще покажатъ на всички, че и въ полето на материално-културнитѣ начинания тѣ сж въ първитѣ редове, както сж били и въ просвѣтното и политическо поприще отъ вѣкове и въ ново време.

Примѣръ на подобна грижа, ако и въ по-малкъ размѣръ може да служи Тръвна, гдѣто буднитѣ планинци съ настойчивостъ въ продължение на десетки години сж залѣсили голѣмия баиръ надъ града. Нима В.Търново нѣма да го надмине? А примѣра на единъ човѣкъ, покойния Ст.-Загорски митрополитъ Методий, който самъ, даже въ-

преки пречки, превърна чисто скалистия голъ връх на „Аязмото“ въ великолепенъ боровъ хълмъ. Помалъкъ, но също така окуражителенъ е примѣра на лѣсничея В., който за 4—5 години покри съ гъста гора два най-скалисти склона до Ловечъ само за да покаже, че при воля и върху голия камъкъ (както е и по пѣтя за Пашмакли) може да се посади гора. Най-сетнѣ замѣняването трѣнацитѣ по склона на Трапезица надъ гарата съ хубава борова гора и залѣсяването склона на Хисаря надъ Асенова махала сж също доказателства, че идеята е осъществима. При това не е нужно непременно да се сади боръ, който расте много бавно и капризно: айлянтусъ, салкъмъ и др., които растатъ безъ много грижи за тѣхъ и лесно се хващатъ на всѣкаква почва, сж достатѣчни, — само гора да е.

На резултатитѣ отъ такова благотворително дѣло нѣма да се радватъ само иднитѣ поколения. И сегашнитѣ в.-търновци следъ 10 години ще се любоватъ на своята рожба и не ще могатъ да познаятъ бившитѣ голи сипен на Гарга-баиръ, Сарж баиръ и др., ще спомнятъ като далеченъ споменъ трѣнацитѣ на Трапезица и Гарга-баиръ, а ще благословятъ своя трудъ, който нѣма да позволи пресъхването на редицата чешмички, които сега лѣтѣ сж негостоприемни за пѣтници и за добитѣкъ. Тѣ ще видятъ надвиснали надъ скалитѣ лѣтнитѣ кѣщи по Хисаря, подновенитѣ „колиби“ въ Дервения, който ще се оживи, както въ хубавото старо турско и българско време, новоизникналитѣ „вили“ по върха на Свѣта-гора и пр. Скитащитѣ се по цѣлъ денъ изъ голитѣ баири и по-рѣката бездѣлни бѣдни дѣца ще обслужватъ курортиститѣ и ще спе-

челятъ пари за учебници или за нѣкоя дрешка, обѣднелитѣ жени ще предложатъ своитѣ услуги и ще спестятъ нѣкой левъ за зимнина, останалитѣ безъ работа мжже ще вдигнатъ клюмнали глави, ще напуснатъ кафенетата и кръчмитѣ и ще станатъ доставчици на много хиляди гости, а производителитѣ ще удвоятъ сили и ще изкаратъ отъ земята двойно по-вече, защото ще има гдѣ да го пласиратъ, безъ да покачватъ цѣнитѣ, за да могатъ до година да докаратъ още по-вече купувачи, запустелитѣ лозя ще се засадятъ съ нѣщо за бждащитѣ имъ лѣтовници и пр. Който е минавалъ презъ Швейцария знае, че тя, бѣдна планинска земя, е единъ всемирненъ курортъ и хотелъ, прехранващъ се въ голѣма степенъ отъ тия доходи; който е ходилъ въ суровата и неплодородна финска земя (Финландия) видѣлъ е, че тя даваше прибѣжище (при Царска Русия) на стотици хиляди петербуржци съ извличане голѣми приходи отъ това: селищата Киломяки, Мустамяки и пр., привѣтливи и чисти, бѣха любимо мѣсто за живущитѣ по 100—150 семейства въ единъ домъ столичани. Примѣри има много. Защо В.-Търново да не стане единъ отъ тѣхъ, та между другото да прибира презъ лѣтото и насъ, прѣснатитѣ изъ цѣла България В.-Търновци.

Картината, която рисувамъ мислено не е фантазия. Азъ съмъ видѣлъ това, което е въ чужбина и смѣтамъ, че В.-Търновци могатъ да нарисуватъ тази картина въ действителностъ, стига да пожелаятъ. Дано се намѣрятъ вдѣхновени художници да се турятъ на чело и да поведатъ останалитѣ.

В.-Търновски чада на бурната предосвободителна епоха.

Хаджи Никола Д. Минчевъ

— Хаджи Николи. —

Когато турцитѣ гнетѣха политически заробенъ български народъ, гърцитѣ се мжчеха по различни пѣтища да привиятъ неговата душа и да го накаратъ да се срами отъ родѣтъ си.

Тѣ посегнаха на църквата и училището, чрезъ които единствено можеше да се изкорени българскиятъ духъ.

Цариградската патриаршия, която бѣше въ грѣцки рѣцѣ, изпращаше въ България грѣцки владици, неграмотни и полуграмотни хора, които съвсемъ не мислѣха да приобщатъ народа съ Бога, а да вършатъ оргии, да скубятъ българското подтиснато население, за да пълнятъ бездѣннитѣ си джобове.

Тѣ знаеха, че тѣхнитѣ дѣйствия, колкото и да противоречатъ на христовото учение, ще сж цене-

ни отъ патриаршията, стига гърцизма да се насажда въсредъ българското население. Тѣ и назначенитѣ отъ тѣхъ попове — сжщо гърци — четеха и пѣеха въ божииѣ храмове на грѣцки и учеха българското население въ грѣцки училища на грѣцко четмо и писмо.

Тѣ учеха младитѣ българчета, че миналото на българския народъ е непрогледна тъма, че той не е ималъ нито царе, нито държава и че този народъ нѣма никакво бждаще. Тѣ сж му противопоставяли грѣцкия народъ, като такъвъ съ свѣтла история и съ блестяще бждаще.

Вследствие на това, особено въ градоветѣ, нашето население започна да се гърчее и да презира българското.

Но, България роди и достойни синове, като Паисия, Неофита Бозвели, Илариона Макариополски и много други, които вдигнаха тъмната завеса, забулваща миналото на българския народъ и му посочиха славнитѣ дѣла на великитѣ български

царе — Крум, Бориса, Симеона, Самуила, Асеневици, Шишмановци —, които не един път са карали горда Византия да трепери пред тяхната сила.

Тези голѣми българи създадоха цѣло поколение отъ добри сънародници, които си поставиха за задача да изкоренятъ грѣцкото духовенство отъ България, да поставятъ свое и да създадатъ български училища.

Такъвъ бѣше и нашиятъ съгражданинъ х. Никола Д. Минчевъ, нареченъ още Хаджи Николи Д. Минчолу.

Той е роденъ на 17 февруарий 1826 г. въ гр. В.-Търново и произхожда отъ стара В.-Търновска фамилия.

Баща му, х. Димо Минчевъ, билъ строгъ и влиятеленъ човекъ на времето си. Билъ дълго време окоженинъ и общински съветникъ. Говори се, че когато отивалъ въ окръгъ, ако пашата закъснѣвалъ да му стане и го поздравя, той отъ ядъ стрѣшалъ чибукъ си.

Той положили доста грижи за образованието и възпитанието на сина си Никола.

Твърде младъ х. Никола Д. Минчевъ, подъ вѣщото ръководство на баща си, станалъ голѣмъ търговецъ на кожи. Той удвоилъ капитала си, като се оженилъ за единствената дъщеря на голѣмиятъ В.-Търновски богаташъ х. Минчо, възлѣтъ въ една народна пѣсенъ.

Следъ смъртта на х. Минчо, който билъ убитъ отъ завистливи турски богаташи, Хаджи Никола наследилъ и неговото богатство.

Скоро починала и жена му. Отъ нея ималъ 6 деца, които сжщо измрѣли.

х. Никола Д. Минчевъ повежда открита борба срещу грѣцкото духовенство, което го страшно намразило, а турскитѣ богаташи съ завистъ гледали на неговото богатство. Това го накарало въ 1856 год. да напусне В.-Търново и да се пресели въ Цариградъ.

Въ 1862 год. се оженилъ втори път, но и втората му жена починала. Отъ нея ималъ 2 деца.

Въ 1874 год. той се оженилъ трети път за дъщерята на В.-Търновчанина Янко Бѣленски — Катинка. Последниятъ и до днесъ живѣе въ града ни съ хубави спомени за своя съпругъ. Тя е въ постоянни грижи за неговото вѣчно жилище и за неговата душа. Почти всѣки день кандилце или свѣщица блѣшукатъ надъ гроба на х. Николи, зрѣдъ буйно израстнала люляка.

Отъ този си бракъ, той има синъ и дъщеря, сега живи.

Хаджи Никола билъ ученикъ на голѣмия родолюбецъ попъ Ефтимъ. Последниятъ му вдѣхналъ ненавистъ къмъ грѣцкото духовенство, вследствие на което х. Николи още твърде младъ, застаналъ начело на борбата въ В.-Търново срещу тогавашния владика — Неофита.

Следъ едно скраване по църковни работи съ тогавашния секретаръ на Митрополита Неофита — Мегавулость, х. Николи набилъ подлия грѣкъ въ своята контора и като отворилъ касата си заклелъ се, че всичкото си злато ще даде, но грѣцкото духовенство ще изгони отъ В.-Търново.

Това било презъ 1850 г.

Докато х. Николи билъ въ В.-Търново, борбата е имала само мѣстенъ характеръ — целило се изпжждането на грѣцкия владика и замѣстването му съ българинъ. Но, когато въ 1856 год. х. Николи се приселилъ въ Цариградъ, наредъ съ първитѣ дейци по

нашето църковно освобождение, той повежда борба противъ грѣцкото духовенство за всенародна независима българска църква.

Отъ 1840 до 1850 год. българскиятъ народъ, като че отъ дълбокъ сънъ се пробужда и отъ много епархии се започва борба срещу грѣцкитѣ владии. Тя била, обаче, още недостатъчно организирана, имала повече мѣстенъ и личенъ характеръ.

Една отъ първитѣ пробудили се епархии е В.-Търновската.

Отъ 1850 до 1860 год. борбата добива вече общинороденъ характеръ. Пробудилиятъ се българинъ съзнава, че не е злото въ отдѣлнитѣ грѣцки владии, а избошо въ грѣцкото духовенство и че борбата не може да се води съ разпокъсани сили, а като се обединятъ всички усилия. И, той, високо заявява своитѣ искания и предъ патриаршията и предъ турското правителство. Той иска независимостъ на народната българска църква.

Презъ тази епоха се създава здрава и трайна организация на българскитѣ църковни дейци.

Презъ периода отъ 1860 до 1870 год. организиранитѣ народни дейци се хвърлятъ въ люта и отчаяна борба, която е струвала живота и свободата на много отъ тяхъ. Но, усилията били увенчани съ успѣхъ. На 27 февруарий 1870 год. се създаде султанския ферманъ, съ който се призна независимостта на българската църква.

Следъ 1870 год. българската епархия и бъл-

гарските дейци по църковната ни свобода сж имали за най-важна задача запазването на фермана.

Хаджи Николи следъ 1850 год. е взелъ най-живо участие въ всички фазиси на борбата. Той е билъ въ най-преднитъ редове на борцитъ и често пжти е вземалъ инициативи съ сериозни послѣдствия.

Въ брошурката на г. Н. Станевъ: „Борбата на българитъ за духовна свобода“, четемъ следното:

Следъ двѣ годишни безплодни препирни, патриаршескиятъ съборъ най-сетнѣ взе следнитъ решения:

1. 2. 3.

4. Владичитъ се избиратъ отъ Св. Синодъ.

5. 6. 7. 8.

9. Изплащането на патриаршеския дългъ отъ 7 милиона гроша да се разхвърля на народа.

Когато дойде редъ да се подписва последното решение, В.-Търновскиятъ български представителъ х. Никола Минчоолу заяви, че ще се съгласи да подпише, ако патриаршията: 1. възстанови унищожената преди 93 години Охридско българска архиепископия; 2) ако предостави на българитъ сами да си избиратъ владичи, а патриархътъ само да ги утвърждава; 3) българитъ да плащатъ данъкъ само за владичитъ, но не и за патриарха.

Секретарията на събора не искаше да внесе тия предложения, направени отъ българския представителъ и когато х. Никола не чу да се прочетатъ предложенията му, става и подава на председателя следния протестъ:

„Ако великата Христова църква едностранчиво и противъ апостолскитъ и съборни закони лиши българитъ и за напредъ отъ управлението на църковнитъ работи и не отвори пжтъ до най-високи длъжности и църковни чинове на способни българи, а напротивъ поддържа, както и до сега гръцката духовна аристокрация, ние не можемъ вече да се броимъ за християни — братя, а въ робско положение задържате българския православенъ народъ“.

Прочитането на тоя остъръ протестъ смути събранието, което за нѣколко секунди стоя мълчаливо, като гръмнато. Пръвъ се съвзе Иерусалимския патриархъ, който запита търновския представителъ х. Никола да каже ясно, какво иска. Хаджи Никола стана и съ твърдъ гласъ отговори:

1. Българитъ не признаватъ дълга на патриаршията, нито се задължаватъ да го плащатъ;

2. Народътъ иска самъ да си избира владичитъ.

3. Въ България да не се изпращатъ вече гръцки владичи.

4. Незабавно да се възстанови Търновската патриаршия и Охридската архиепископия“.

Следъ това той напустна събора и вече не стъпи въ него...

На 16 февруарий 1860 год. се закри патриаршеския съборъ съ заключителна речъ отъ учения гръкъ Каратеодориди, който каза: „Българитъ нѣматъ достойни хора за владичи и митрополити...“

Не е грѣхъ, нито престъпление, дѣто гръцкитъ митрополити каратъ българскитъ деца въ училището да учатъ гръцки езикъ, защото той е богатъ, книжовенъ езикъ, изучаванъ и отъ другитъ народи. Дългътъ на патриаршията трѣбва да се изплати отъ всички християни“.

Отговоръ основателенъ и съкрушителенъ на тая речъ написа на гръцки езикъ Гавраилъ Кръстевичъ, а го подписа х. Никола. Отговорътъ се издаде въ брошура и преведе на френски“.

Разбира се, че тази смѣла борба на х. Николи му е донесла голѣми неприятности. По донесение на гъркомани отъ В.-Търново и по интригитъ на гръцкото духовенство, той е билъ представенъ за голѣмъ политически размирникъ, вследствие на което е било решено да бжде заточенъ въ Измиръ, но благодарение на застъпничеството на голѣми турски сановници, той билъ спасенъ.

Но, х. Николи въ голѣмитъ си грижи за общонароднитъ църковни работи не забравялъ и своя роденъ градъ — В.-Търново. Той билъ винаги въ най-тѣсна връзка съ първенецитъ на града, особено съ учителя по онова време Никола В. Златарски*).

Чрезъ него той упжтвалъ своитъ съграждани въ тѣхнитъ общински, църковни и училищни работи и ги държалъ въ течение на борбитъ, които сж се водили въ Цариградъ.

Хаджи Николи, както казахме билъ много богатъ търговецъ и не жалилъ средства за успѣхътъ на борбата.

Презъ време на руско-турската война всичкитъ му имоти находящи се въ България, особено въ Гор. Студена, били съвършено разнебитени отъ рускитъ войски. Царя Освободителя чрезъ своя представителъ въ Цариградъ — Лобановъ — пожелалъ да го обезщети или да му даде знакъ за заслуга, обаче х. Николи отказалъ. — „Моля, Ваше Високопревъзходителство, казалъ той, да известите Н. И. В. Руския Императоръ, Освободителя на България, че моята награда е, гдето съ скромната си кжщица и съ другия си имотъ въ Гор.-Студена, съмъ можалъ да направя една малка услуга на Царя и на свитата му. За това никаква друга награда не желая, освенъ Богъ да даде здраве и дългоденствие на Царя и на руския народъ“.

Такъвъ безкористенъ и преданъ деецъ е билъ х. Николи Д. Минчевъ.

Той на 3 септемварий 1892 год. следъ като видя народа си свободенъ политически и духовно, склопи очи въ родния си градъ.

Но той отнесе една горчива тжга въ гроба си. Той бѣше оставенъ отъ своитъ сънародници, за

*) Баща на Проф. Василь Н. Златарски и на покойния Проф. Георги Н. Златарски, чиято биография помѣстихме въ брой 2 отъ т. г. на в-ка.

които дади всичко каквото имаше, въ мизерия да прекара последните дни от своя животъ.

Дано поне всредъ закрилящата гробътъ му люляка се постави отъ насъ, неговитъ съграждани, единъ бѣлегъ, който да служи за оказание на младитъ поколения, че *допритѣ дѣла се ценятъ*.

к.

Шосето Сливенъ -- Стара-ръка -- Елена -- В.-Търново.

На 16 т. м. се открива шосето Сливенъ — Елена — В.-Търново. По тоя случай Дружеството за економическото повдигане на гр. Сливенъ приготвя особно тържество. Шосето дължи направата си на усиления трудъ на българскитъ трудоваци. Почнато преди тридесетъ години, то се отваря за съобщение едвамъ днесъ, — имало е много пречки.

Трасето на шосето е старъ важенъ исторически пѣтъ, значението на който е било особено голѣмо презъ II-то българско царство, когато старата столица Търново по него е водила преки търговски и дипломатически връзки съ византийската държава. По тоя пѣтъ Асенъ II е изпращалъ посланицитъ си за Цариградъ и посещавалъ манастиритъ въ Атонската гора при Сливенъ. Като преко съобщение между Дунава и Цариградъ по тоя пѣтъ турската държава е прекарвала пощата си. Следъ важния пѣтъ Виена — Бѣлградъ — София — Пловдивъ — Цариградъ, пѣтя Русе — Търново — Сливенъ — Одринъ — Цариградъ е билъ втори по значение въ българскитъ земи. Важността му се още повече засилва презъ време на русенския валия Митхадъ паша: по него сж ставали прекитъ съобщения Букурещъ — Русе — Търново — Цариградъ. Даже поради тоя пѣтъ Бебровската нахия административно е спадала къмъ Сливенския санджакъ. Стрсенитъ презъ 1877 год. укрепления при Демиръ-Капия надъ с. Стара-ръка сж живи свидетели за голѣмото стратегическо значение, което сж отдавали турцитъ на тоя пѣтъ презъ последната Руско-турска война. Именно по тоя пѣтъ Сливенския Рауфъ-паша нанесе поражение на Руситъ при Елена и с. Марянь.

Следъ прокарване румелийската граница, пѣтя изгуби старото си значение, обаче следъ Съединението, макаръ не трасиранъ, той служеше за търговска връзка между населението отъ Тузлука и Сливенъ, последния наричанъ отъ него „Кючукъ Едрене“.

При нецелесобразното прокарване на презбалканската ж. п. линия, пѣтя изъ ново добива старата си важностъ. Отдалеченъ на 100 км. източно отъ Балканската ж. п. линия и минаващъ презъ мѣста по-ниски отъ близкото твърдишко

шосе (в. „Чумерна“ има 1,535 м., а в. „Българка“ надъ Сливенъ — 1,050 м. в.), при сегашнитъ евтини и бързи автомобилни съобщения, пѣтя е особно пригоденъ за шосе отъ голѣма стопанска, стратегическа и туристическа стойностъ.

Съ карта на шосейната и ж. п. мрежа въ рѣка, виждаме че шосето В.-Търново (Г.-Орѣховица) — Елена — Стара-ръка — Сливенъ е 105 км. дълго, когато желѣзницата Г.-Орѣховица (Търново) — Стара-Загора — Зимница — Сливенъ е 260 км. дълга, съ четири прехвърляния, 12 часово неприятно пѣтуване и двойно по-скъпи такси, когато съ автомобилъ ще се пѣтува безъ прехвърляне и за 3—4 часа ще се стига отъ В.-Търново до Сливенъ. При това, ще се пѣтува удобно по идеално трасирано шосе съ 5—6% наклонъ, презъ дѣвственитъ гори на Старорѣшкия Балканъ и по питорескнитъ скали на Асѣновското устие при Сливенъ. То ще улеснява преката търговска обмѣна между селата на Еленска, Котленска и Сливенска околии. Въ сжщностъ, това което населението отъ Еленско и Тузлука не може да продаде отсамъ Балкана, пазаря му е откритъ въ Сливенско, Ямболско и Карнобатско, затова довѣршването на шосето се очаква съ голѣма радостъ и доволство. При липса пѣкъ на желѣзница въ Източна Стара-планина, шосето е отъ важностъ за населението отъ Бургаски, Русенски, Шуменски и В.-Търновски окрѣзи. Автомобилното съобщение гара Горна-Орѣховица — Сливенъ ще има свѣръзка съ това до Ямболъ и Елхово и така за една пладня ще се стига отъ В.-Търново до турската граница при Одринъ.

По случай откриването му, Сливенския комитетъ приготвя брошура за историята и значението на пѣтя, и въспоменателни значки за трудовациитъ, а при мѣстността „Бабина Локва“, дето се срещатъ в.-търновски и сливенски трудоваци, се въздига въспоменателенъ паметникъ.

За тържеството се канятъ министри, видни административни първенци, и заинтересуваното отъ пѣтя население, затова при хубаво време, праздника ще вземе голѣма тържественостъ.

Картела (Съединенитъ Тютюневи Фабрики).

Преди нѣколко дни изъ града ни се пустнаха хвърчащи листове отъ една родолюбива организация противъ „Картела“, като предприятие, въ което участвуватъ и чужди капитали.

Днесъ, когато всѣка държава отваря широко вратитъ си за чужди капитали, които да дадатъ животъ на нейното производство и когато нашата държава чрезъ разни концесии, заеми и пр. се мѣчи да ги привлече, подобни агитации се явяватъ най-малко вредни.

Но тамъ не сж само чужди капиталитѣ. Има и много българи акционери. Освенъ това по нашитѣ най-положителни сведения тамъ намиратъ своето препитание маса български граждани, гражданното болшинство отъ които сж запасни войници, подофицери и офицери и сж показали на дѣло обичта си къмъ родината. Ако унищожимъ картела, за да извършимъ едно „родолюбиво дѣло“, ние сигурно ще унищожимъ единъ голѣмъ брой родолюбци и ще затворимъ пѣтя на чуждия капиталъ за нашата страна, която отдавна протяга ръка къмъ него.

Х Р О Н И К А.

ПРОТОИЕРЕЙ ПЕТЪРЪ Д. ТУЛЕШКОВЪ, нашъ съгражданинъ, сега енорийски свещеникъ въ Столицата, редакторъ на „Пастирско дѣло“ — органъ на свещеническитѣ братства въ България, и стоящъ на чело на много културно-просвѣтни начинания, презъ юний т. г. отпразднува 25 год. юбилей на своята обществена дейность.

Пожелаваме на о. Тулешковъ здраве и бодръсть, за да бжде полезенъ още дълги години на църквата и народа.

г. г. **ХРИСТО ПОПОВЪ** и **РАЙНА МЕКИКЧИ-ЕВА** на 9 того се венчаха. Честито.

НА 3 ТОГО, въ църквата „Св. Царь Борисъ“ се отслужи молебенъ по случай независимостта и възцаряването на Н. Величество. Следъ църковната служба младитѣ войници положиха **КЛЕТВА**. Н. В. Преосвещенство г. г. **ФИЛИПЪ**, произнесе по случая хубава речъ.

Войската мина церемониаленъ маршъ на пл. „Баждарлъкъ“ и биде поздравена отъ началника на гарнизона Г-нъ Подполковникъ **АТАНАСОВЪ**.

✓ **АЛЕАНСА** и **Д-во ЧЕРВЕНЪ КРЪСТЪ** съ съдействието на общината сж взели инициативата за създаване детска забавачница въ града. Дири се подходяще здание.

М-ВОТО на **ПРАВОСЪДИЕТО** отпущна 5 затворника на общината. Ще работятъ по общинскитѣ градини.

ПРОЕКТО-ПЛАНА на централната поща, която ще се строи скоро въ града ни, ще бжде изработенъ по конкурсъ. За постройка сж предвидени 2,000,000 лева. Презъ пролѣтъта на идущата година пощата ще бжде почната.

Д-ВО „ЮНАКЪ“, въ града ни, е отправило покана до всички учители да подкрепятъ юнашкото дѣло.

НА КОМИТЕТА по въстановяването на църквата „Св. Петка“ на Царевецъ ще бжде позволено отъ Археолог. музей да направи разкопки.

ОТСРОЧКА на задължението на общината къмъ държавата за учителски заплати се направи до края на тази година.

КРЕДИТЪ е отпущнатъ на окр. сждъ за изплащане наемитѣ на общината за тази фин. година

ОТЧЕТА на безплатната ученическа трапезария при **І В.-Търновска см. прогимназия** презъ 1926-1927 г. се получи въ община.

Комитета при сжщата трапезария, състоящъ се отъ г. г. **Н. Димитровъ** — домакинъ, **Н. Петровъ** — касиеръ и **Т. Кръстевъ**, съветникъ, е изпълнилъ много добре своята работа. Проявенитѣ отъ него грижи заслужаватъ похвала.

Равносмѣтката възлиза на 30,611 лева.

ВРЕМЕННАТА трудова повинность за 1927 г. ще почне да се отработва отъ 31. X. т. г. по смѣни. Желаящитѣ да се откупятъ да подадатъ до тая дата заявления до общината. Всѣки гражданинъ, задълженъ да отработи временната си трудова повинность ще получи повиквателна заповѣдь за явяване на работа. Следъ 31. X. т. г. заявления за откупъ не ще се приематъ. Неотработилитѣ ще бждатъ глобявани.

СЪГЛАСНО окръжно № 7430 отъ 2. V. 1927 г. на главната дирекция на трудовата повинность, всички граждани, които не сж отработили временната си трудова повинность за миналитѣ години, могатъ да се откупятъ или да я отработятъ въ натура най-късно до 1 априлъ 1928 година. Този срокъ дирекцията счита за последенъ, следъ който неотработилитѣ ще бждатъ глобявани по 1500 лв. за всѣка година, презъ която не сж отработили трудовата си повинность. Затова желаящитѣ да се откупятъ, да подадатъ заявления до общината, за да имъ се опредѣли необходимата откупна сума, следъ което ще се опредѣли датата на започване работата по смѣни. Нека г-да гражданитѣ изпълнятъ задълженията си по трудовата повинность, защото иначе общината ще бжде принудена да приложи санкциитѣ на закона за временната трудова повинность къмъ неотработилитѣ.

Книжнина.

Коментаръ на отдѣлъ II отъ закона за бюджета, отчетността и предприятията.

Следъ влизането въ сила на новия законъ за бюджета, отчетността и предприятията (1 априлъ 1921 год.) се почувствува нужда отъ единъ коментаръ на сѣщия.

Г-нъ Иванъ Петковъ, бившъ съдия и адвокатъ, сега съветникъ при Върховната Сметна Палата, е ималъ щастливата идея да изработи такъвъ на отдѣлъ II отъ закона.

Този коментаръ е извънредно ценно помагало за всички длъжностни лица, които взематъ участие въ подготовката или извършването на държавнитѣ, окръжнитѣ, общинскитѣ и пр. обществени предприятия.

Книгата съдържа: 1) Закона за бюджета, отчетността и предприятията; 2) извлечение отъ правилника за прилагане сѣщия законъ; 3) закона за Върх. Сметна Палата и за окръжнитѣ сметни палати; 4) Временни наредби, заповѣди и окръжни на М-вото на финанситѣ; 5) Самия коментаръ и 6) Решенията на общото събрание на Върх. Сметна Палата.

Коментара е пригоденъ за бързо и леко прочуване на всички въпроси. Цена 250 лева.

Г-НЪ ЗАП. ПОЛКОВНИКЪ Владимиръ Даскаловъ, общински съветникъ, е издалъ своя разказъ „НАДЕЖДА“, посветенъ на покойната му дъщеря НЕДЪЛКА.

При много добръ подбранъ сюжетъ, автора е проявилъ голѣмо майсторство въ разказването.

„ТЕАТРАЛНА БИБЛИОТЕКА“, която ще даде 20 номера, се урежда отъ нашия съгражданинъ — младия писателъ СТЕФАНЪ МОКРЕВЪ. Абонаментъ 100 лв. годишно.

Адресъ: „Бул. Фердинандъ“ 101 — София.

ОБЯВЛЕНИЯ.

В.-Търновско читалище „Надежда“.

Обява № 78

гр. В.-Търново, 10 октомврий 1927 г.

Обявява се на интересующитѣ се, че на 6 ноемврий т. г. отъ 10 до 11 часа предъ обѣдъ въ канцеларията на В.-Търновското читалище „Надежда“ ще се

произведе търгъ съ явна конкуренция за отдаване подъ наемъ читалищния бюфетъ при първоначална оценка 5000 лева и залогъ за участие въ търга 5% върху наемната стойностъ.

Поемнитѣ условия могатъ да се видятъ всеки присѣстителенъ день въ канцеларията на читалището.

ОТЪ НАСТОЯТЕЛСТВОТО.

В.-Търновско Град. Общ. Управление

Обявление № 7336

гр. В.-Търново, 8 октомврий 1927 г.

В.-Търновското градско общинско управление съобщава, че срока за заплащането на общинскитѣ данѣци е до 25 октомврий н. г., следъ която дата ще се събира съ 20% глоба.

Пом. кметъ: Г. РАНКОВЪ.

Бирникъ: Г. Н. ЗАМБОВЪ.

Обявление

Съобщава се на г. г. гражданитѣ и гражданкитѣ, че гарнизонната баня отъ 12 октомврий 1927 година започва да работи редовно въ следующитѣ дни:

Срѣда отъ 7 часа сутринъта до 6 часа вечеръта за жени, отъ 6 часа вечеръта до 11 часа полунощъ за мъже.

Четвъртъкъ отъ 7 часа сутринъта до 6 часа вечеръта за жени, а отъ 6 часа вечеръта до 11 часа полунощъ за мъже.

Петъкъ отъ 7 часа сутринъта до 12 часа презъ деня за жени, а отъ 12 часа презъ деня до 11 часа полунощъ за мъже.

Събота отъ 7 часа сутринъта до 6 часа вечеръта за жени, а отъ 6 часа вечеръта до 11 часа полунощъ за мъже.

Недѣля отъ 7 часа до 12 часа презъ деня за мъже.

Отъ Гарнизонната баня.

Печатница

Ефремъ п. Христовъ

В.-Търново. № 580.